

جمهوری لبنان

Lebanese Republic

الیف :

احمد علامه فلسفی

By: Ahmad Allameh Falsafi

www.Petab.ir

علامه فلسفی، احمد، ۱۳۳۰-	:	سرشناسه
Lebanese Republic/ جمهوری لبنان =تالیف احمد علامه فلسفی.	:	عنوان و نام پدیدآور
تهران: فراروانشناسی، ۱۳۹۷.	:	مشخصات نشر
۱۷۸ ص: مصور (رنگی)، جدول، نقشه (رنگی).	:	مشخصات ظاهری
978-622-6095-17-4	:	شابک
فیپا	:	وضعیت فهرست نویسی
لبنان	:	موضوع
Lebanon	:	موضوع
۱۳۹۷ ۸ ج ۸ع/DS۸۰	:	رده بندی کنگره
۹۲/۹۵۶	:	رده بندی دیویی
۵۲۲۲۶۴۰	:	شماره کتابشناسی

شناسنامه کتاب

جمهوری لبنان	:	نام کتاب
علامه فلسفی	:	مؤلف
انتشارات فراروانشناسی	:	ناشر
مهدی دانایی	:	حروفچینی
۴۰ هزار تومان	:	قیمت
۱۵۸ صفحه	:	شمارگان
۱۰۰۰ نسخه - قطع وزیری	:	
پیشگام	:	چاپ و صحافی
سال ۱۳۹۸	:	نوبت چاپ اول
ISBN 978-622-6095-17-4	:	شابک
www.faravanshenasi.ir Email: falsafi557@yahoo		

به نام خدا

مقدمه :

جمهوری لبنان کشوری در غرب آسیا و در شمال با سوریه و در جنوب با فلسطین مرز مشترک دارد. موقعیت جغرافیایی لبنان در نقطه طلاقی مدیترانه و جهان عرب منجر به شکل‌گیری تاریخی غنی و تنوع دینی، نژادی و فرهنگی شده‌است. لبنان را عروس خاورمیانه گویند. لبنان دارای آب و هوای معتدل مدیترانه‌ای است، به گونه‌ای که حدود ۳۰۰ روز از سال هوای آفتابی دارد. در زمستان‌های لبنان باران‌های ملایمی می‌بارد.

لبنان سرزمینی بلند و کوهستانی است که در کرانه شرقی دریای مدیترانه قرار دارد. رودخانه‌های مهم لبنان عبارت‌اند از: عاصی و لیطانی در دره سهل‌البقاع، و کلب. رشته‌کوه‌های لبنان عبارت‌اند از: رشته‌کوه‌های لبنان شرقی و رشته‌کوه‌های لبنان غربی که میان این دو رشته کوه، دره سهل‌البقاع قرار گرفته‌است.

لبنان به عنوان یک کشور خاورمیانه، از غرب با دریای مدیترانه حدود ۲۲۵ کیلومتر مرز ساحلی دارد. لبنان از شمال و شرق با سوریه و از جنوب با سرزمین فلسطین اشغالی هم‌مرز است. مرز لبنان با سوریه ۳۷۵ کیلومتر است در حالیکه مرز لبنان با اسرائیل تنها ۷۹ کیلومتر است. قسمتی از مرز جنوبی لبنان که همچنان تحت اشغال اسرائیل است مزارع شعیان دارد. لبنان یکی از کوچک‌ترین کشورهای دنیاست که مساحتی حدود ۱۰۴۵۲ کیلومتر مربع (۴۰۳۵ مایل مربع) دارد. (تقریباً ۱۶۰ مرتبه کوچک‌تر از ایران) پس از بحرین، کوچک‌ترین کشور خاورمیانه است و از لحاظ بزرگترین کشور، ۱۶۲ را در بین کشورهای جهان داراست. بسیاری از مناطق لبنان کوهستانی است به جز مناطق ساحلی کم‌ارتفاع و دره بقاع که بخش مهمی از صنعت کشاورزی لبنان در آن متمرکز شده‌است.

لبنان به ۶ استان تقسیم می‌شود: بیروت، بقاع، شمال، جنوب، نبطیه و جبل‌لبنان. از مهم‌ترین شهرهای این کشور می‌توان بیروت، صیدا، صور، بعلبک، طرابلس و نبطیه را نام برد و بنابر اینی لبنان عبارتند از بیروت، طرابلس، صیدا، صور و جونیه.

جمهوری لبنان از نظر جمعیت، پرتراکم‌ترین کشور خاورمیانه می‌باشد. بر اساس آمار غیررسمی، جمعیت لبنان با حدود ۷ میلیون نفر می‌باشد که حدود ۲ میلیون نفر آن در بیروت زندگی می‌کنند. حدود ۱۶ میلیون نفر از اتباع لبنان، به دلیل ناآرامی‌های داخلی در خارج از مرزهای جغرافیایی آن زندگی می‌کنند که این پدیده هم در نوع خود بی‌نظیر است. این افراد در زمینه‌های مختلف علمی، فرهنگی، تجاری و اقتصادی و سیاسی در کشورهای مختلف جهان به‌طور عمده در آمریکای لاتین و آفریقا فعالیت داشته و به‌عنوان منبع عمده تزریق پول به داخل کشور قلمداد می‌گردند.

۱۸ طایفه دینی در این کشور به رسمیت شناخته شده و دارای نماینده در پارلمان می‌باشند. ۵ طایفه مسلمان (شیعه، سنی، دروزی، علوی و اسماعیلی) حدود سه‌چهارم جمعیت لبنان و ۱۲ طایفه مسیحی

(مارونی، روم ارتدوکس، روم کاتولیک، ارمنی ارتدوکس، ارمنی کاتولیک، انجیلی، سریانی، قبطی و...) حدود یک‌چهارم جمعیت را تشکیل می‌دهند.

در قانون اساسی لبنان، نامی از مذهب رسمی کشور برده نشده و از آنجا که آشکار شدن ترکیب واقعی جمعیت پیروان مذاهب می‌تواند تأثیر مستقیم بر مطالبات سیاسی طوایف و معادلات داخلی داشته باشد، لذا هیچ آمار رسمی از سهم طوایف مختلف از جمعیت لبنان وجود ندارد. اما بر اساس آمارهای غیررسمی، اکثریت طائفه‌ای به ترتیب با شیعیان (بیش از ۳۵٪)، اهل سنت (حدود ۳۰٪)، مسیحیان (حدود ۲۵٪)، موحدین دروز (۵ تا ۷٪) و غیره می‌باشد.

تقریباً هر یک از طوائف، در مناطق خاصی از این کشور سکونت یافته‌اند. شیعیان به‌طور عمده در جنوب لبنان (صور، نبطیه، مرجعیه، بنت‌جیل،...) و دره بقاع (بعلبک، هرمل،...) و حاشیه جنوبی بیروت موسوم به ضاحیه ساکن می‌باشند. سنی‌ها به‌طور عمده در غرب بیروت، طرابلس، منطقه عکار، صیدا و اقلیم خروب متمرکز هستند. دروزی‌ها اغلب در مناطق کوهستانی شامل مناطق شوف، عالیه، بیت‌الدین، حاصبیا و راشیا ساکن هستند. مسیحیان در شرق بیروت و در مناطق متن شمالی، زحله، کسروان، جبیل، جونیه و... زندگی می‌کنند. به‌طور کلی، سرچه به روابط خوب دروزی‌ها با بریتانیا و روابط خوب مارونی‌ها با فرانسه، همه تلاش‌های استعمار بر آن بوده که مناطق استراتژیک و ارتفاعات حساس لبنان را به‌هم‌پیمانان خود اختصاص دهند.

تجمع علمای مسلمین از مهمترین تشکلات اسلامی موجود در لبنان است که صدها تن از علمای شیعه و سنی را دربر گرفته و سیاست تقویت وحدت اسلامی و خنثی سازی طرح‌های تفرقه‌افکنانه صهیونیستی را پیگیری می‌نماید.

در رابطه با تاریخچه اجمالی سرزمین لبنان می‌توان اشاره کرد که اواسط هزاره سوم قبل از میلاد، فنیقی‌ها (کنعانیان) از نژاد سامی، وارد سرزمین فعلی لبنان شدند. در سال ۵۸۳ قبل از میلاد، ایرانیان بر فنیقی‌ها مسلط شدند و این سرزمین بیش از دو قرن تحت فرمان کره‌ی و دیگر پادشاهان هخامنشی قرار داشت و جزئی از امپراتوری پارس به‌شمار می‌آمد و بعد از آن تحت سلطه اسکندر مقدونی قرار گرفت. پس از آن تا ورود اسلام به این سرزمین، ساسانیان و پادشاهان بیزانس بر آن حکومت راندند. این کشور در سال ۳۹۵ میلادی تحت قلمرو روم شرقی (بیزانس) قرار گرفت.

با آغاز گسترش اسلام، لبنان به تصرف خلافت اسلامی درآمد؛ تا اواخر قرن یازدهم که جزو قلمرو مسیحیان صلیبی شد و سپس با انقراض دولت صلیبیون، تحت استیلای مصر قرار گرفت. در اوایل قرن شانزدهم لبنان به تصرف عثمانی درآمد. اواسط قرن نوزدهم بین دو اقلیت مذهبی مارونی و دروزی لبنان که اولی از حمایت فرانسه و دومی از جبهه انگلستان برخوردار بود، جنگ داخلی درگرفت.

فرانسه و بریتانیا در سال ۱۸۶۱ مقرراتی بر لبنان تحمیل کردند که به‌موجب آن لبنان تحت حکومت یک حاکم مسیحی که از طرف سلطان عثمانی انتخاب می‌شد، خودمختاری یافت. پس از شکست و تجزیه امپراتوری عثمانی در جنگ جهانی اول، منطقه شامات (سوریه و لبنان) بر اساس توافق‌نامه سایکس-پیکو (۱۹۱۶) و تصمیمات کنفرانس سان‌دیمون (۱۹۲۰) لبنان بزرگ (متشکل از لبنان خودمختار سابق به اضافه

نواحی بیروت، بقاع، طرابلس و جنوب) تحت سلطه فرانسه، به وجود آمد. در سال ۱۹۲۳ جامعه ملل، این منطقه را رسماً تحت قیمومیت فرانسه قرار داد. در سال ۱۹۲۶ و پس از تدوین قانون اساسی لبنان توسط فرانسوی‌ها و به کمک مجلس شورای نمایندگان، دولت لبنان بزرگ به جمهوری لبنان تبدیل شد که حکومت آن در دست یک فرماندار عالی فرانسوی بود. در سال ۱۹۴۳ اولین انتخابات ریاست جمهوری لبنان با موافقت فرانسه برگزار و در تاریخ ۲۲ نوامبر ۱۹۴۳ استقلال لبنان رسماً از سوی ژنرال دوگل اعلام شد و در سال ۱۹۴۶، فرانسه و بریتانیا با توافق یکدیگر، لبنان را تخلیه کردند.

از اوایل دهه شصت میلادی، حملات اسرائیلی‌ها به خاک لبنان آغاز شد و در سال ۱۹۶۸ فرودگاه بیروت نیز هدف بمباران آنان قرار گرفت. در این میان، ارتش صهیونیستی طی جنگ شش روزه با چهار کشور عربی در سال ۱۹۶۷ صحرای سینا، کرانه باختری رود اردن، نوار غزه و ارتفاعات جولان و شهر قنیطره را اشغال نمود و بر سره بیت‌المقدس نیز بطور کامل مسلط گردید. البته قنیطره و بخش‌هایی از سینا و جولان در جنگ سال ۱۹۷۳ پس گرفته شد.

حمله فالانژیست‌ها به یک ارتش حامل فلسطینی‌ها در منطقه عین‌الرمانه در سال ۱۹۷۵ آغازگر جنگ‌های داخلی لبنان بود که ۱۸ سال یعنی تا اوایل سال ۱۹۹۰ به طول انجامید. در جنگ‌های داخلی لبنان، در یک طرف اتحاد مسیحیان راستگرای افراطی و در سوی دیگر اتحاد مسلمانان، چپ‌گراها و ملی‌گراها قرار داشتند. این جنگ خسارات سنگینی به دنبال داشت و طی آن ده‌ها هزار نفر کشته و مجروح شدند.

در سال ۱۹۷۸ نیروهای اسرائیلی نبرد شدیدی را علیه لبنان آغاز کردند و اقدام به اشغال بخش‌هایی از جنوب لبنان نمودند. سازمان ملل با صدور قطعنامه ۴۳۵، ستار عقب‌نشینی بی‌قید و شرط نیروهای اسرائیلی از مناطق اشغالی گردید و متعاقب آن چهار هزار نیروی صلح به لبنان اعزام کرد. اسرائیلی‌ها مناطق تحت اشغال خود را به یک نظامی مسیحی مزدور به نام سعد حنی و نیروهای تحت امر او با عنوان "ارتش لبنان جنوبی" واگذار کردند. این افسر شورشی ارتش لبنان در سال ۱۹۷۹ با حمایت مستقیم اشغالگران اسرائیلی، هفتصد مایل مربع از مناطق اشغالی جنوب را تحت عنوان "لبنان آزاد" تحت سیطره رژیم صهیونیستی قرار داد. در سال ۱۹۸۰ شبه‌نظامیان مسیحی فالانژ اقتدار خود را بر منطقه شرق بیروت تثبیت کردند.

رژیم اشغالگر قدس در سال ۱۹۸۲ به منظور نابودی یا اخراج فلسطینی‌های مقیم لبنان و نیز تضعیف حضور سوریه در لبنان، دست به حمله گسترده‌ای به لبنان زد و تا بیروت پیش‌روی کرد. در همین سال، فجیع‌ترین جنایت صهیونیست‌ها یعنی کشتار دسته‌جمعی فلسطینی‌ها در اردوگاه صبرا و شاتیلا در بیروت با همکاری فالانژها صورت گرفت.

در اکتبر ۱۹۸۹ بر اساس توافق قدرت‌های بزرگ و با میانجی‌گری عربستان، نمایندگان پارلمان لبنان در شهر طائف عربستان گردهم آمدند و قراردادی را امضاء کردند که به درگیری و جنگ‌های خونین داخلی خاتمه داد. در این پیمان اصلاحاتی در جهت تعدیل نظام سیاسی گذشته لبنان به عمل آمد و توازن پایداری

بین مسیحیان و مسلمانان برقرار شد. از این پس تلاش شد تا اساس حکومت و نظام سیاسی لبنان بر پایه پیمان طائف استوار شود. در پی امضاء توافقنامه طائف و با توجه به آرامش نسبی ایجاد شده در کشور و خلع سلاح شبه‌نظامیان و تقویت دولت مرکزی، انتخابات جدید مجلس در سال ۱۹۹۲ (پس از ۲۰ سال) برگزار گردید.

رژیم صهیونیستی در سال ۲۰۰۰ در پی ۱۸ سال مقاومت دلیرانه رزمندگان مقاومت لبنان و در رأس آن حزب‌الله، از اکثر مناطق اشغالی جنوب لبنان عقب‌نشینی کرد که در تاریخ جنگ‌های اعراب و اسرائیل موفقیتی بی‌سابقه محسوب می‌شود. پیروزی مقاومت اسلامی در جنگ ۳۳ روزه سال ۲۰۰۶ در برابر تجاوز همه‌جانبه رژیم صهیونیستی نیز از نقاط عطف تاریخ معاصر لبنان به‌شمار می‌رود. به‌موجب قطعنامه شماره ۱۷۰۱ شورای امنیت که پایان دهنده جنگ ۳۳ روزه بود، نیروهای پاسدار صلح سازمان ملل (یونیفل) در فاصله حارث لیتانی تا خطوط مرزی با سرزمین‌های اشغالی مستقر شدند.

... اینک کتابی را که «رأی» در «جمهوری لبنان» پیش رو دارید، مؤلف تلاش خود را در حد مقتضی برای تدوین اجمالی آن، کار داده است تا این اثر به نحو مطلوب به زیور طبع آراسته شود تا مورد استفاده علاقه‌مندان برای آشنایی با این کشور، قرار گیرد.

با سپاس و احترام

احمد علامه فلسفی